

Beskæftigelsen 2019

1. Indledning

I denne statistik belyses beskæftigelsen på det grønlandske arbejdsmarked. Den grønlandske beskæftigelsesstatistik er en statusopgørelse over, hvor mange personer (individer), der er beskæftiget mindst otte timer i løbet af én måned samt hvor mange personer, der gennemsnitligt er i beskæftigelse pr. måned i løbet af et år.

Beskæftigelsesstatistikken udarbejdes på baggrund af alle fastboende borgere i Grønland, der ultimo året er fyldt 15 år. I denne publikation præsenteres beskæftigelsen gennem perioden 2015-2019.

Den grønlandske beskæftigelsesstatistik udarbejdes så vidt muligt i henhold til retningslinjerne beskrevet af The International Labour Organisation (ILO), der er den internationale arbejdsorganisation under FN. Beskrivelse af ILOs definition af beskæftigelse samt retningslinjer findes i afsnit 4.1.

Publikationen er opdelt i tre kapitler, der kan læses samlet eller hver for sig. I kapitel 2 præsenteres de centrale opgørelser fra beskæftigelsesregistret. Med fokus på såvel geografi som demografi giver analyserne i dette kapitel et bredt indblik i beskæftigelsesforholdet på det grønlandske arbejdsmarked.

Kildematerialet samt øvrigt datamateriale bag statistikken gennemgås i kapitel 3, mens retningslinjer, definition af beskæftigelse, metodebeskrivelse, fejlkilder m.m. gennemgås i kapitel 4.

Detaljerede elektroniske oplysninger om den grønlandske beskæftigelse gennem perioden 2008-2019 findes i Grønlands Statistikbank på hjemmesiden *bank.stat.gl*. Ved hjælp af Statistikbanken er det muligt at skræddersy tabeller ved at kombinere forskellige variable såsom alder, køn, bosted, fødested og uddannelsesniveau.

Revisioner i denne publikation

Beskæftigelsestallene i denne publikation samt i Grønlands Statistikbank er revideret for 2018. Derudover er den branchefordelte beskæftigelse revideret for perioden 2008-2018.

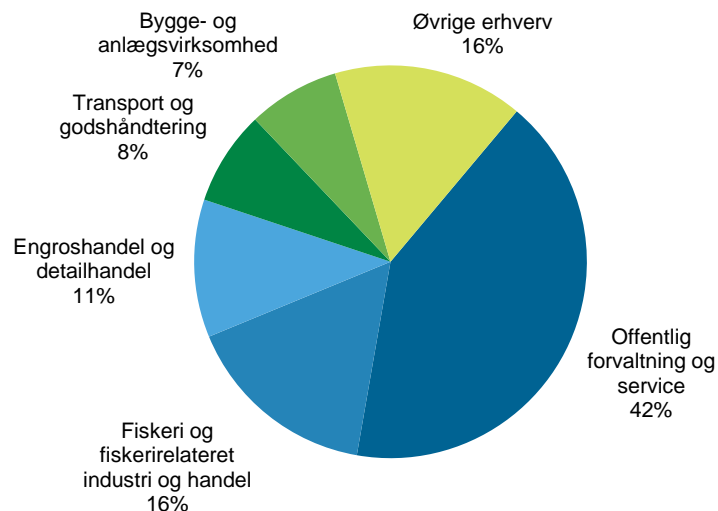
2. Beskæftigelsen i hovedtræk

I det følgende kigges der nærmere på hovedbeskæftigelsen blandt fastboende borgere i Grønland. Hovedbeskæftigelsen defineres som dén ansættelse, hvor den enkelte person i en given måned opnår den højest registrerede månedsløn, idet begrebet *månedsløn* omfatter regulær lønudbetaling, betaling for indhandling, overskud af egen virksomhed m.fl. Den fastboende befolkning i Grønland defineres som alle borgere bosiddende i landet primo og ultimo året, og som ultimo er fyldt 15 år. Hvor intet andet angives, er der tale om gennemsnitlig månedlig hovedbeskæftigelse.

I 2019 var 26.991 personer gennemsnitligt i beskæftigelse pr. måned. Det er en stigning på 234 personer ift. året før, hvilket svarer til en stigning på 0,9 pct. Fremgangen var forventet, idet Grønlands Statistiks månedlige opgørelser over registrerede arbejdssøgende har indikeret en positiv udvikling på arbejdsmarkedet gennem de første tre kvartaler i 2019. Der er dog lokale forskelle i beskæftigelsesudviklingen. På trods af de positive tendenser på landsplan faldt beskæftigelsen således i flere distrikter.

Offentlig forvaltning og service er landets største arbejdsgivende erhverv. Således var 11.238 personer gennemsnitligt beskæftiget indenfor offentlig forvaltning og service pr. måned i 2019. Det svarer til 42 pct. af den samlede beskæftigelse, jf. figur 1.1 Fiskeri samt fiskerirelateret industri og handel beskæftiger månedligt 4.326 personer svarende til 16 pct. af den samlede beskæftigelse. Indenfor handel, bygge- og anlægsvirksomhed samt transport og godshåndtering beskæftiges henholdsvis 11 pct., 7 pct. og 8 pct.

Figur 1.1 Beskæftigelsen i 2019 fordelt på erhverv

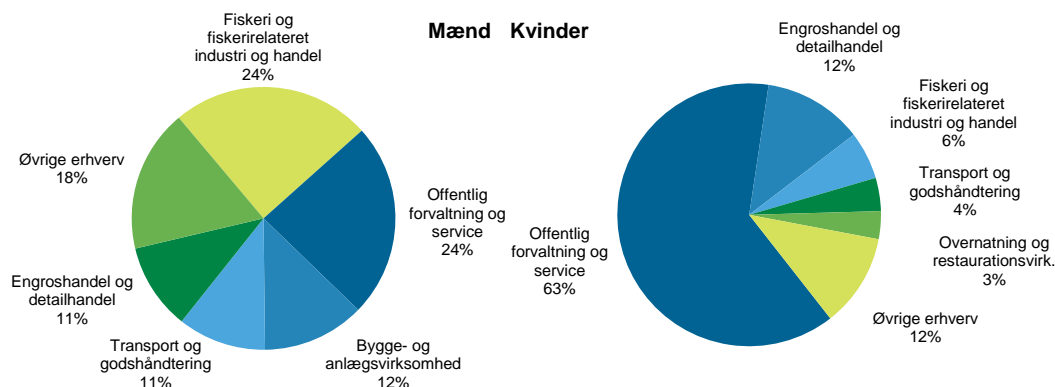

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB1>

Som det fremgår af figur 1.2 på næste side, er det særligt kvinderne, der finder beskæftigelse indenfor det offentlige. Således er godt og vel seks ud af ti kvinder beskæftiget indenfor offentlig forvaltning og service. Handelsvirksomheder er ligeledes blandt de typiske arbejdspladser hos kvinderne. Blandt mændene er de to største brancher fiskeri og fiskerirelateret industri og handel samt offentlig forvaltning og service. Tilsammen beskæftiger disse to erhverv omtrent halvdelen af alle beskæftigede mænd.

Virksomheder indenfor byggeri og anlæg, handel samt transport er ligeledes blandt mændenes typiske arbejdspladser.

Figur 1.2 Erhvervsbeskæftigelsen i 2019 blandt mænd og kvinder

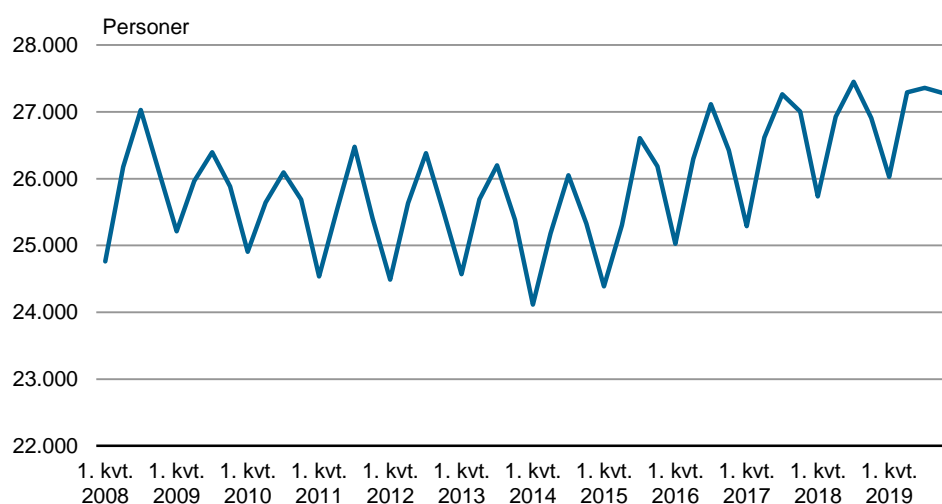

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB1>

Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel beskæftigede gennemsnitligt 4.326 personer pr. måned i 2019. Heraf havde 1.224 personer en hovedbeskæftigelse som *indhandler*.

Den kvartalsvise beskæftigelse følger en forholdsvis fast rytme med betydelige sæsonudsving hen over året, jf. figur 1.3. Beskæftigelsen er lavest i 1. kvartal, stigende i 2. kvartal, højest i 3. kvartal for slutteligt at falde i 4. kvartal. I 2019 var 26.027 personer i beskæftigelse i 1. kvartal, mens 27.294 personer var i beskæftigelse i 2. kvartal. I 3. kvartal steg beskæftigelsen yderligere til 27.361 personer. En stigning, der imidlertid var væsentligt mere afdæmpet end sædvanligt, jf. figur 1.3. Den nærmest stagnerende beskæftigelse i 3. kvartal 2019 skyldes en lavere beskæftigelsesfremgang end sædvanligt i fiskeri og fiskerirelateret industri og handel samt en større beskæftigelsestilbagegang i offentlig forvaltning og service. I 4. kvartal faldt beskæftigelsen til 27.283 personer.

Figur 1.3 Kvartalsvis beskæftigelse 2008-2019

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB2>

Når beskæftigelsen fordeles på hovederhverv, er der en relativ stor variation kommunerne imellem, jf. oversigt 1.1. Offentlig forvaltning og service er ganske vist det største arbejdsgivende erhverv i alle kommuner. Men fiskeri og fiskerirelateret industri og handel spiller eksempelvis en langt større rolle i Avannaata Kommunia og Kommune Qeqertalik end i landets øvrige kommuner. Således er henholdsvis 31,9 pct. i Avannaata Kommunia og 20,9 pct. i Kommune Qeqertalik beskæftiget indenfor fiskeri og fiskerirelateret industri og handel, mens erhvervet blot står for 8,8 pct. af beskæftigelsen i Kommuneqarfik Sermersooq.

Oversigt 1.1 Beskæftigelse i erhvervene fordelt på kommunerne 2019

Alle	Kommune	Kommuneqarfik	Qeqqata	Kommune	Avannaata
	Kujalleq	Sermersooq	Kommunia	Qeqertalik	Kommunia
Personer					
	2.776	11.604	4.634	2.813	5.109
Landbrug, skovbrug og relateret industri	69	4	1	2	-
Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel	271	1.025	812	589	1.629
Råstofindvinding	12	65	12	1	3
Fremstillingsvirksomhed	7	121	68	20	14
Energi- og vandforsyning	51	158	55	69	118
Bygge- og anlægsvirksomhed	243	846	411	199	326
Engroshandel og detailhandel	342	1.301	550	321	565
Transport og godshåndtering	176	1.127	393	152	227
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	93	345	125	62	175
Information og kommunikation	41	476	38	51	36
Pengeinstitut og finansvirksomhed	14	131	29	6	15
Fast ejendom	20	112	101	10	29
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	7	231	34	12	17
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	47	283	110	7	31
Offentlig forvaltning og service	1.307	5.015	1.803	1.263	1.847
Øvrige serviceerhverv	30	258	56	18	27
Uoplyst	46	106	36	34	50

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB3>

I oversigt 1.2 ses udviklingen i den gennemsnitlige hovedbeskæftigelse pr. måned samt den gennemsnitlige månedsløn fra hovedbeskæftigelse i de enkelte distrikter i perioden 2015-2019.

Den største beskæftigelse findes – ikke uventet – i distriktet Nuuk, hvor 9.874 personer gennemsnitligt var i beskæftigelse i 2019. Nuuk er samtidig det distrikt, hvor den højeste månedsløn opnås. Således udgjorde den gennemsnitlige månedsløn fra en hovedbeskæftigelse i Nuuk 33.936 kr. i 2019. Sisimiut og Ilulissat er henholdsvis anden og tredje største distrikt med hensyn til såvel beskæftigelse som udbetalt løn.

Fortolkning af udviklingen i gennemsnitlig månedsløn bør foretages varsomt. Eksempelvis bør det holdes for øje, at en stigning i den gennemsnitlige månedsløn ikke nødvendigvis blot afspejler stigende lønninger, - men ligeledes kan skyldes flere arbejdstimer blandt de beskæftigede eller ændrede skatteregler. Et eksempel på sidstnævnte er indbetaling på udenlandske pensionsordninger, der fra 1. januar 2017 er skattepligtige. Denne ændring

påvirker særligt månedslønnen i Nuuk, der fra 2017 øges med arbejdsgivernes indbetaling til pensionsordninger i udlandet, jf. Grønlands Statistiks publikation *Indkomster 2019*.

Samlet set steg beskæftigelsen med 0,9 pct. fra 26.757 personer i 2018 til 26.991 personer i 2019. Størst relativ fremgang var der i distrikterne Upernavik, Ilulissat og Qasigiannuguit, hvor beskæftigelsen steg med henholdsvis 5,8 pct., 5,4 pct. og 3,7 pct. Størst absolut fremgang var der i Nuuk distriktet, hvor 148 personer yderligere var i beskæftigelse i 2019 sammenlignet med året før. Det svarede til en stigning på 1,5 pct.

I modsætning hertil stod en række distrikter overfor en nedgang i beskæftigelsen i 2019. Størst nedgang var der i distrikterne Kangaatsiaq og Maniitsoq, hvor beskæftigelsen faldt med henholdsvis 6,1 pct. og 4,3 pct. Distrikterne Tasiilaq, Ittoqqortoormiit, Qeqertarsuaq, Aasiaat, Paamiut og Narsaq stod ligeledes overfor en nedgang i beskæftigelsen med fald på op til 3,7 pct., jf. oversigt 1.2.

Oversigt 1.2 Beskæftigelse og månedsløn i distrikterne

	Hovedbeskæftigelse, månedlig gennemsnit					Gennemsnitlig månedsløn fra hovedbeskæftigelse				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
	Personer					Kroner				
Hele landet	25.620	26.214	26.543	26.757	26.991	26.029	26.814	27.285	27.743	28.286
Nanortalik	669	696	658	635	635	18.361	18.697	20.489	21.486	20.470
Qaqortoq	1.469	1.479	1.453	1.460	1.460	23.997	24.650	25.955	25.902	26.479
Narsaq	691	671	683	687	681	22.236	21.935	22.984	23.385	23.952
Paamiut	627	647	619	617	594	20.967	21.229	21.911	22.095	22.615
Nuuk	9.045	9.228	9.555	9.726	9.874	32.071	32.696	33.067	33.354	33.936
Maniitsoq	1.545	1.589	1.561	1.575	1.507	22.726	23.752	23.733	24.457	24.955
Sisimiut	3.009	3.016	3.112	3.090	3.127	26.146	26.925	27.128	27.983	28.301
Kangaatsiaq	446	477	494	473	444	17.564	17.862	18.860	18.332	19.090
Aasiaat	1.373	1.388	1.382	1.431	1.396	21.941	22.787	23.725	23.573	23.957
Qasigiannuguit	546	562	552	563	584	20.698	21.862	23.150	22.169	22.335
Ilulissat	2.211	2.389	2.368	2.336	2.462	24.056	26.034	26.015	26.682	27.954
Qeqertarsuaq	375	376	385	393	390	22.469	23.806	24.422	24.967	26.005
Uummannaq	1.070	1.121	1.126	1.104	1.139	21.407	22.440	21.802	23.084	23.251
Upernavik	1.086	1.113	1.117	1.159	1.226	19.429	20.702	19.848	20.968	21.450
Qaanaaq	261	259	270	282	282	17.716	17.783	18.524	18.922	20.483
Tasiilaq	962	973	991	1.026	1.005	20.020	20.860	21.580	22.321	22.209
Ittoqqortoormiit ...	146	143	138	133	131	21.766	21.397	21.693	21.461	21.484

Anm. Totalen for hele landet indeholder også lokaliteter udenfor kommunal inddeling.

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB4>

Beskæftigelsesgraden er et udtryk for andelen af beskæftigede personer i forhold til den samlede fastboende befolkning. Den fastboende befolkning omfatter personer bosiddende i landet såvel primo som ultimo det pågældende år, og som ultimo året er fyldt 15 år.

Som det fremgår af oversigt 1.3 på næste side, steg beskæftigelsesgraden blandt de fastboende fra 60,1 pct. i 2015 til 63,1 pct. i 2019. Stigningen var

særligt udtalt blandt landets yngre aldersgrupper. Således steg beskæftigelsesgraden med 3,8 procentpoint blandt de 15-19 årige, med 4,2 procentpoint blandt de 20-24 årige samt med 5,4 procentpoint blandt de 25-29 årige.

Den højeste beskæftigelsesgrad findes blandt de 40-44 årige, hvor 79,6 pct. af den fastboende befolkning var i beskæftigelse i 2019. Størst absolut beskæftigelse samme år findes imidlertid blandt de 50-54 årige, hvor 3.514 personer gennemsnitligt var i beskæftigelse pr. måned.

Oversigt 1.3 Beskæftigelse, beskæftigelsesgrad samt fastboende befolkning fordelt på alder 2015 og 2019

	Fastboende befolkning ¹		Beskæftigelse, månedlig gennemsnit		Beskæftigelsesgrad, månedlig gennemsnit	
	2015	2019	2015	2019	2015	2019
	Personer				Pct.	
Alle	42.610	42.791	25.620	26.991	60,1	63,1
15-19 år	3.569	3.267	893	940	25,0	28,8
20-24 år	4.175	3.886	2.230	2.238	53,4	57,6
25-29 år	4.186	4.340	2.663	2.994	63,6	69,0
30-34 år	3.847	4.259	2.718	3.157	70,7	74,1
35-39 år	3.211	3.683	2.439	2.814	76,0	76,4
40-44 år	2.962	2.982	2.283	2.375	77,1	79,6
45-49 år	4.532	2.952	3.384	2.302	74,7	78,0
50-54 år	5.003	4.665	3.630	3.514	72,6	75,3
55-59 år	3.940	4.509	2.770	3.263	70,3	72,4
60-64 år	2.762	3.375	1.743	2.221	63,1	65,8
Over 64 år	4.423	4.873	866	1.174	19,6	24,1

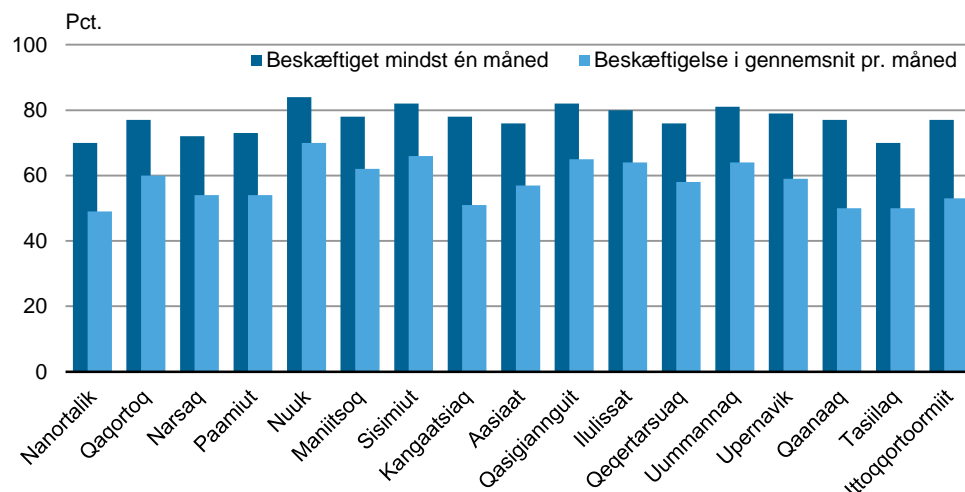
Anm.: Det understreges, at ledighedsprocenten ikke kan udledes af tabellen.

Noter: 1) Den fastboende befolkning defineres som alle borgere bosiddende i landet primo og ultimo året, og som ultimo året er fyldt 15 år.

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB5>

I figur 1.3 vises, hvor stor en andel af den fastboende befolkning, der var i beskæftigelse i mindst én måned i 2019, samt hvor stor en andel, der gennemsnitligt var i beskæftigelse pr. måned i 2019.

Figur 1.3 Beskæftigelsesgrad i distrikterne 2019

Anm. Den fastboende befolkning defineres som alle borgere bosiddende i landet primo og ultimo året, og som ultimo året er fyldt 15 år.

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB6>

Som det fremgår af figur 1.3 er der visse geografiske forskelle. Således var mere end 80 pct. af den fastboende befolkning i Nuuk, Sisimiut, Qasigiannugit, Ilulissat og Uummannaq distrikterne i beskæftigelse i mindst én måned i 2019.

For Tasiilaq og Nanortalik udgjorde beskæftigelsesgraden for mindst én måneds beskæftigelse i 2019 blot 70 pct.

Nuuk distriktet havde ligeledes den højeste beskæftigelsesgrad pr. måned. Således var gennemsnitlig 70 pct. af befolkningen i Nuuk distriktet i beskæftigelse, mens beskæftigelsesgraden for Nanortalik distriktet var 49 pct.

Oversigt 1.4 Beskæftigelse og månedsløn fordelt på nationalitet

	Hovedbeskæftigelse, månedlig gennemsnit					Gennemsnitlig månedsløn fra hovedbeskæftigelse				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
	Personer					Kroner				
Alle	25.620	26.214	26.543	26.757	26.991	26.029	26.814	27.285	27.743	28.286
Danmark (født i Grønland)	22.215	22.903	23.218	23.477	23.730	23.111	23.969	24.544	25.037	25.613
Danmark (født udenfor Grønland) ...	2.994	2.890	2.900	2.817	2.726	46.302	47.968	48.068	49.116	50.628
Norden	124	121	108	102	92	56.561	54.302	55.764	59.156	55.100
Europa	63	75	65	63	66	37.015	42.610	40.618	38.865	41.051
Afrika	8	10	7	4	7	35.633	32.429	39.638	..	29.884
Amerika	19	20	21	20	21	32.723	28.933	30.924	34.672	36.342
Asien	193	192	222	272	348	23.085	23.694	23.935	24.899	25.475

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB7>

I oversigt 1.4 og oversigt 1.5 gives et indblik i beskæftigelsen blandt fastboende fordelt på nationalitet. Af diskretionsmæssige hensyn er nationaliteterne grupperet efter kontinent, idet statsborgere fra øvrige nordiske lande er slået sammen i en selvstændig gruppe. Danske statsborgere er opdelt efter fødested, henholdsvis i Grønland samt udenfor Grønland.

Oversigt 1.5 Beskæftigelse efter nationalitet og erhverv 2019

	Alle	Danmark (født i Grønland)	Danmark (født udenfor Grønland)	Norden	Europa	Afrika	Amerika	Asien
Alle	26.991	23.730	2.726	92	66	7	21	348
Landbrug, skovbrug og relateret industri	76	76	-	-	-	-	-	-
Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel	4.326	4.030	202	9	2	1	-	82
Råstofindvinding	93	60	29	2	2	-	-	-
Fremstillingsvirksomhed	229	199	28	1	-	-	-	1
Energi- og vandforsyning	451	383	65	1	2	-	-	-
Bygge- og anlægsvirksomhed	2.025	1.692	302	11	13	-	1	5
Engroshandel og detailhandel	3.078	2.760	240	5	4	2	2	66
Transport og godshåndtering	2.079	1.809	228	25	3	2	1	11
Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed	800	567	102	2	5	1	1	122
Information og kommunikation	643	525	106	3	4	-	2	2
Pengeinstitut og finansvirksomhed	196	143	50	2	-	-	-	-
Fast ejendom	272	233	36	-	2	-	-	1
Liberala, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	301	203	92	2	2	-	1	1
Administrative tjenesteydelser og hjælpe-tjenester	526	377	109	5	3	-	-	32
Offentlig forvaltning og service	11.238	10.121	1.044	22	23	2	8	16
Øvrige serviceerhverv	389	337	44	-	-	-	3	5
Uoplyst	272	215	49	3	-	-	2	3

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB7>

I oversigt 1.6 vises den gennemsnitlige månedlige beskæftigelse samt månedsløn fra hovedbeskæftigelse fordelt efter den beskæftigedes højst fuldførte uddannelse.

Oversigt 1.6 Beskæftigelse og månedsløn efter højst fuldført uddannelse

	Hovedbeskæftigelse, månedlig gennemsnit					Gennemsnitlig månedsløn fra hovedbeskæftigelse				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
	Personer					Kroner				
Alle	25.620	26.214	26.543	26.757	26.991	26.030	26.814	27.285	27.743	28.286
Folkeskole	13.592	13.752	13.609	13.579	13.563	21.039	21.913	21.960	22.404	22.702
Gymnasieuddannelse	1.150	1.242	1.332	1.354	1.400	23.898	24.285	24.861	24.543	25.024
Erhvervsuddannelse i alt	6.832	7.061	7.231	7.315	7.378	28.163	29.087	29.640	30.250	31.097
- Kunst og humaniora	167	176	181	178	183	27.639	27.482	28.171	28.160	29.170
- Erhverv, administration og jura	1.579	1.629	1.655	1.672	1.665	27.154	27.707	28.715	28.803	30.520
- Ingeniørvidenskab, produktion og konstruktion	2.231	2.269	2.300	2.306	2.324	31.429	33.039	33.440	34.098	35.080
- Landbrug, skovbrug, fiskeri og veterinær	219	234	238	237	237	26.451	26.859	26.860	27.661	28.821
- Sundhed og velfærd	1.437	1.473	1.522	1.546	1.566	22.173	22.479	23.327	24.005	24.248
- Servicesektor	1.108	1.192	1.236	1.274	1.300	31.019	32.034	32.078	33.379	33.377
- Øvrige	90	88	99	104	103	30.552	32.531	32.810	32.143	34.509
Suppleringskursus	175	196	229	262	282	20.314	21.365	21.139	21.627	22.640
Videregående uddannelse	3.870	3.963	4.142	4.245	4.368	40.685	40.834	41.792	41.900	42.291

Anm.: Eksempler på konkrete uddannelser indenfor de enkelte uddannelsesgrupper findes på Grønlands Statistiks hjemmeside: www.stat.gl

Kilde: Grønlands Statistikbank: <http://bank.stat.gl/ARDBFB8>

Som det fremgår af oversigt 1.6, har mere end halvdelen af alle beskæftigede ikke fuldført anden uddannelse end folkeskolen. Det fremgår ligeledes, at der eksisterer en betydelig sammenhæng mellem uddannelsesniveau og gennemsnitlig månedsløn. Beskæftigede med en videregående uddannelse modtager således en månedsløn, der er omtrent dobbelt så høj som beskæftigede uden anden uddannelse end folkeskolen eller med suppleringskursus som højst fuldførte uddannelse.

I den forbindelse bør det imidlertid bemærkes, at *arbejdstid* ikke er inddraget i lønopgørelsen. Da omfanget af fuldtidsbeskæftigelse anses for værende væsentligt højere blandt beskæftigede med en videregående uddannelse i forhold til beskæftigede med suppleringskursus som højst fuldførte uddannelse, er den relativt store lønforskel mellem de to uddannelsesniveauer ikke overraskende. Således antages en overvejende del af beskæftigede med suppleringskursus udelukkende at være beskæftiget på deltid – med en relativt lavere månedsløn til følge – sideløbende med en igangværende videregående uddannelse.

3. Kildemateriale

Beskæftigelsesstatistikken udarbejdes på baggrund af en række kilder, der bearbejdes og sammenstykkedes til et samlet og fuldt dækkende register over beskæftigelsen på det grønlandske arbejdsmarked. I dette kapitel gives en introduktion til de enkelte kilder bag statistikken.

Månedsuredegørelser og månedsspecifikationer

Beskæftigelsesstatistikens kildemateriale er de såkaldte månedsuredegørelser og månedsspecifikationer, der stammer fra virksomhedernes månedlige indberetninger til Skattestyrelsen. Månedsuredegørelserne indeholder de enkelte virksomheders samlede månedlige lønudgifter samt hvor meget, der heraf er indeholdt til skat og arbejdsmarkedsafgift. I månedsspecifikationerne fordeles løn og skat fra virksomhederne på de enkelte ansatte. Månedsuredegørelserne er således virksomhedsorienterede, mens månedsspecifikationerne er personorienterede, og de to opgørelser er tæt knyttet til hinanden.

Personorienteret indkomstregister

Ovenstående kilder dækker imidlertid ikke alle personer i beskæftigelse. Således mangler bl.a. de selvstændigt erhvervsdrivende. Før 2015 mangler der endvidere månedsspecifikationer for lønmodtagere med en dansk registreret arbejdsgiver. Den manglende beskæftigelse, som ikke indgår i månedsspecifikationerne, imputeres fra oplysninger om A-indkomst og resultat af egen virksomhed fra Grønlands Statistiks personorienterede indkomstregister, der dannes til indkomststatistikken på baggrund af Skattestyrelsens ligningsmateriale baseret på de årlige selvangivelser.

Kommunale udbetalinger af indkomsterstattende ydelser

Til afgrænsning af beskæftigelsen under offentlig forvaltning og service er Grønlands Statistiks register over kommunale udbetalinger af indkomsterstattende ydelser helt centralt. Registret gør det muligt at sortere månedsspecifikationerne i lønudbetaling og anden udbetaling, der ikke er beskæftigelsesrelaterede.

Det Centrale Virksomhedsregister

Ved hjælp af Det Centrale Virksomhedsregister (CVR) er det muligt at knytte brancheoplysninger på de enkelte virksomheder, og dermed fordele beskæftigelsen på erhvervs kategorier. I CVR er hver registreret virksomhed tildelt en branche ud fra virksomhedens primære aktivitet. De enkelte brancheoplysninger tildeles i henhold til Dansk Branchenomenklatur (DB07).

Brancheinddelingen modificeres en anelse i beskæftigelsesstatistikken. Således flugter beskæftigelsesstatistikens hovederhverv ikke fuldstændig med brancheinddelingen i CVR. Motivationen bag denne modifikation er, at

flere større virksomheder – særligt med tilknytning til fiskeri, som direkte eller indirekte har aktivitet indenfor fiskeriet – er registreret under andre brancher i CVR. Dette forhold ville – uden modifikation – betyde, at beskæftigelsen i enkelte brancher – særligt indenfor fiskeriet – blev undervurderet, mens beskæftigelsen i andre brancher – primært indenfor handel og industri – omvendt blev overvurderet.

Branchemodifikationen er fortaget således, at enkelte virksomheder omplaceres efter deres brancherelation. Det betyder, at hovederhvervet *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel* foruden fiskere også inkluderer virksomheder med aktivitet indenfor forarbejdning og handel med fisk og fiskeprodukter. Tilsvarende omfatter hovederhvervet *Landbrug, skovbrug og relateret industri* ligeledes virksomheder med aktivitet indenfor slagtning af landbrugsdyr. Endelig består hovederhvervet *Råstofindvinding* foruden virksomheder med aktivitet indenfor minedrift, også af virksomheder med direkte råstofrelateret aktivitet som eksempelvis geologiske undersøgelser.

Helt konkret udføres branchemodifikationen efter følgende plan, hvor virksomhederne flyttes på baggrund af deres branchekode (DB07) eller på baggrund af deres CVR-nummer.

Branchemodifikation, tildeling af nyt hovederhverv

DB07 branchekode	CVR-nummer Virksomhed	Rykker fra hovederhverv	Rykker til hovederhverv
10.11.90	-	Fremstillingsvirksomhed	Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel
10.20.10	-	Fremstillingsvirksomhed	Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel
10.20.20	-	Fremstillingsvirksomhed	Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel
46.38.10	-	Engroshandel og detailhandel	Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel
71.12.40	-	Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	Råstofindvinding
-	18534975 Neqi	Fremstillingsvirksomhed	Landbrug, skovbrug og relateret industri
-	25025490 Isortoq Rensdyrstation	Fremstillingsvirksomhed	Landbrug, skovbrug og relateret industri

Befolkningsregister

Den fastboende befolkning, der er statistikkens analysegrundlag, afgrænses ved hjælp af Grønlands Statistiks befolkningsregister. Registret anvendes endvidere til at knytte demografiske oplysninger – såsom bopæl, alder og køn – på beskæftigelsen. Alle demografiske oplysninger opgøres ultimo året.

Uddannelsesregister

Statistikens uddannelsesoplysninger stammer fra Grønlands Statistiks register over højest fuldførte uddannelser (HFU), der opgøres ultimo året. Inddelingen i uddannelsesgrupper foretages med udgangspunkt i ISCED11-uddannelsesnomenklatur, der aggregeres til fem uddannelsesniveauer med *Folkeskole* som det laveste niveau og *Videregående uddannelse* som det højeste. Der foretages endvidere en underopdeling af gruppen *Erhvervsuddannelser* på syv undervisningssektorer. For yderligere information omkring uddannelse og undervisningssektorer henvises til metodebeskrivelsen i seneste publikation af befolkningens uddannelsesprofil.

4. Metode og begreber

Den grønlandske beskæftigelsesstatistik udarbejdes så vidt muligt i henhold til retningslinjerne beskrevet af The International Labour Organisation (ILO), der er den internationale arbejdsorganisation under FN. I dette kapitel gives en introduktion til ILOs retningslinjer. Derefter gives en metodebeskrivelse bag beskæftigelsesstatistikken, og der afrundes med en gennemgang af potentielle fejkilder.

4.1 Definition af beskæftigelse

ILO definerer i korte træk beskæftigelse som en person, der i en given referenceperiode har udført arbejde i mindst én time. Referenceperiodens længde er ikke klart defineret, men ILO anbefaler en relativ kort periode på én dag eller én uge. Endvidere anbefaler ILO at definere en minimumsalder for arbejdsstyrken ud fra forholdene i det enkelte land. Der anbefales imidlertid ikke en øvre aldersgrænse.

Det grønlandske kildemateriale muliggør en referenceperiode på én måned, hvilket er betydeligt længere end ILO's anbefaling. Kildematerialet giver imidlertid ingen information om arbejdstid i den pågældende måned, men udelukkende om udbetalt løn i den pågældende måned.

For at begrænse effekten af den relativt lange referenceperiode, hæves det grønlandske beskæftigelseskriterie til mindst otte timers arbejde på én måned. Arbejdstiden estimeres som forholdet mellem udbetalt løn og SIKs mindsteløn (timeløn) for ikke-faglærte arbejdere over 18 år.

Med en typisk arbejdsdag på otte timer samt en måned bestående af 20 arbejdsdage, svarer det grønlandske beskæftigelseskriterie således til, at ILO-kriteriet blev skaleret ned til 0,4 timers arbejde på én dag - svarende til 8 timers arbejde på 20 dage eller skaleret ned til 2 timers arbejde på én uge - svarende til 8 timers arbejde på 4 uger. Det grønlandske beskæftigelseskriterie er således lettere opnåeligt, men vurderes at være det bedst mulige kriterie ift. kildematerialet.

På denne baggrund har Grønlands Statistik valgt at definere, at en person er i beskæftigelse i en given måned, såfremt:

- Personen har udført lønnet arbejde eller optjent anden erhvervsrelateret indkomst fx ved indhandling eller i form af overskud af egen virksomhed i den pågældende måned.
- Lønnen fra dette arbejde som minimum svarer til det beløb, som otte timers arbejde ville indbringe med en timesats svarende til mindstelønnen for ikke-faglærte arbejdere ifølge den på tidspunktet gældende overenskomst mellem SIK og Naalakkersuisut.
- Personen er fyldt 15 år ultimo året.

4.2 Datavalidering

Kildematerialet, der ligger til grund for beskæftigelsesstatistikken, er skabt med et administrativt formål, hvilket i nogen grad begrænser materialets statistiske anvendelighed. Betydningen af, hvorvidt en lønudbetaling registreres for juni eller december, er formentlig væsentlig mindre i en skattemæssig sammenhæng, end den er i en statistisk kontekst. Som følge heraf er det af afgørende betydning for opgørelsernes kvalitet, at der foretages datavalidering.

Af månedsspecifikationerne er det ikke muligt at afgøre, hvorvidt en kommunalt registreret lønudbetaling vedrører en arbejdsrelateret lønudbetaling, eller om der er tale om en ikke-beskæftigelsesrelateret udbetaling fx i form af en social ydelse. For at kunne anvende månedsspecifikationerne til estimering af beskæftigelsen er det derfor nødvendigt at rense materialet for udbetaling af sociale ydelser m.fl. Dette sker ved hjælp af Grønlands Statistiks *register over kommunale udbetalinger af indkomsterstøttende ydelser*. Med udgangspunkt i dette register opgøres den månedlige udbetaling af indkomsterstøttende ydelser fordelt på de enkelte modtagere. Udbetalingerne frasorteres efterfølgende i de til kommunerne knyttede månedsspecifikationer.

Samme problematik gør sig gældende i andre brancher, der også udbetaler ikke-beskæftigelsesrelateret A-indkomst. Idet det antages, at beskæftigelsen er minimal i forhold til antallet af ikke-beskæftigede personer, der modtager ydelser fra disse brancher, er beskæftigede i pensionskasser samt syge- og livsforsikringsvirksomheder imidlertid helt udeladt af statistikken.

Ekstraordinære udbetalinger vedrørende beskæftigelse i en flermåneders periode fx feriepenge og særlige bonusordninger identificeres, idet udbetalingen efterfølgende fordeles på alle aktive måneder for den enkelte ansættelse i det pågældende år.

4.2.1 Beskæftigelse registreret ved indhandling

Frem til og med 2013 indberettede indhandlingsstederne både indhandlingsbeløb og foreløbigt skattetræk i månedsspecifikationerne, når fangere, fiskere

m.fl. foretog indhandling. Denne procedure medførte, at det ikke var muligt at adskille indhandlere fra almindelige lønmodtagere i de pågældende virksomheder. Indhandlingsbeløbet blev sidestillet med løn! Lønopgørelser til og med 2013 er derfor en anelse overvurderet – i særdeleshed indenfor erhvervet *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel*.

Fra 2014 indberetter indhandlingsvirksomhederne alene foreløbig skattetræk ved indhandling, hvilket har muliggjort en adskillelse af lønmodtagere og indhandlere i specifikationerne. Ved at anvende foreløbig månedlig skattetræk ved indhandling som fordelingsnøgle, er indhandlernes årsresultat fra egen virksomhed, registreret i selvangivelserne, fordelt ud som *løn* på de enkelte måneder, hvor den enkelte person har indhandlet.

Denne metodeændring betyder, at lønopgørelser fra og med 2014 er mere retvisende end tidligere, men også at der er et mindre databrud i serien, der bevirker, at lønudviklingen over tid – særligt indenfor branchen *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel* – bør foretages med en vis varsomhed.

I 2019 var 1.224 indhandlende fangere og fiskere gennemsnitligt i beskæftigelse pr. måned. Disse udgjorde 28,4 pct. af beskæftigelsen indenfor branchen *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel* og 4,5 pct. af den samlede beskæftigelse.

4.2.2 Imputering af ikke-registreret beskæftigelse

Kildematerialet i form af månedsredegørelser og månedsspecifikationer er ikke komplet i forhold til den samlede beskæftigelse på det grønlandske arbejdsmarked. Således identificeres og imputeres yderlig beskæftigelse ved hjælp af Grønlands Statistiks indkomstregister. Den imputerede beskæftigelse svarer til 2-3 pct. af den samlede årlige beskæftigelse, og berører ca. 500-700 personer årligt. Af de berørte personer optræder en tredjedel i kildematerialet med mindst én måneds beskæftigelse, mens to tredjedele ikke optræder i kildematerialet overhovedet.

Den i kildematerialet manglende beskæftigelse, identificeres i Grønlands Statistiks indkomstregister ved at udvælge personer, der opfylder følgende tre krav:

- Personer, der ifølge kildematerialet maksimalt har været beskæftiget seks måneder i det aktuelle år.
- Personer, der ifølge indkomstregistret havde en betydelig A-indkomst eller indkomst fra egen virksomhed i det aktuelle år, som ikke i forvejen var registreret i månedsspecifikationerne (hverken løn eller senere frasorterede ikke-beskæftigelsesrelaterede indkomster). Grænsen for, hvornår disse indkomster er betydelige, gradueres efter måneder, hvor personen ifølge kildematerialet var beskæftiget eller arbejdssøgende, jf. det følgende krav.

- Personer, der i mindst én af de betragtede måneder ikke var registreret som arbejdssøgende. I måneder, hvor personen har ladet sig registrere som arbejdssøgende kan vedkommende ikke samtidigt betragtes som beskæftiget. Dette krav gælder dog udelukkende for den imputerede beskæftigelse).

I 2019 udgjorde den imputerede beskæftigelse 562 personer i gennemsnit pr. måned. Heraf var 543 selvstændige. Idet der i indkomstregistret ikke foreligger oplysninger om, ved hvilke arbejdsgivere A-indkomsten er optjent, er den imputerede lønmodtagerbeskæftigelse tildelt branchen *Uoplyst*. Den imputerede beskæftigelse blandt selvstændige er branchepliceret ud fra det i selvangivelsen angivne virksomhedsnummer (CVR-nummer). I tilfælde, hvor selvstændige ikke har angivet virksomhedsnummer, er beskæftigelsen tildelt branchen *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel*, såfremt vedkommende har registreret indhandling i selvangivelsen. Ellers anvendes branchen *Uoplyst*, såfremt der hverken er registreret virksomhedsnummer eller positiv indhandling i selvangivelsen.

Statistikens datagrundlag indeholder ikke månedsspecifikationer fra dansk-registrerede arbejdsgiver før 2015. Følgelig er lønmodtagerbeskæftigelsen i 2014 og tidligere imputeret som beskrevet ovenfor, og denne er – grundet manglende arbejdsgiveroplysninger – derfor placeret under branchen *Uoplyst*. Idet der i overvejende grad er tale om statslige arbejdspladser bl.a. politi og kriminalforsorg, betyder det forbedrede datagrundlag, at der fra og med 2015 er 450-500 jobs placeret under *Offentlig forvaltning og service*, der før 2015 var placeret under *Uoplyst*. Der er derfor tale om et databrud, og den offentlige beskæftigelse skønnes at være undervurderet med op mod 500 personer i opgørelser før 2015. Den offentlige beskæftigelse menes derfor reelt at være uændret fra 2014 til 2015.

4.3 Det endelige beskæftigelsesregister

Det endelige beskæftigelsesregister omfatter udelukkende beskæftigelse blandt den fastboende befolkning. Den fastboende befolkning defineres ved hjælp af Grønlands Statistiks befolkningsregister, og omfatter alle personer bosiddende i landet såvel primo som ultimo det pågældende år, og som ultimo året var fyldt 15 år.

I oversigt 4.1 angives størrelsen af de to befolkningspopulationer, hvis fællesmængde definerer den fastboende befolkning. Som det fremgår af tabellen, indgik ca. 4 pct. af ultimo-populationen i 2019 ikke i den fastboende befolkning.

Oversigt 4.1 Den fastboende befolkning

	2015	2016	2017	2018	2019
Befolkning primo, mindst 14 år	44.896	44.871	44.915	44.883	45.014
Befolkning ultimo, mindst 15 år	44.065	44.081	44.134	44.258	44.341
Fastboende befolkning, mindst 15 år ultimo	42.610	42.488	42.673	42.670	42.779

Beskæftigelsesregistret indeholder – udover oplysninger om registreret løn, indeholdt skat samt branche – også oplysning om, hvorvidt den pågældende ansættelse er klassificeret som hovedbeskæftigelse eller bibeskæftigelse. Hovedbeskæftigelse defineres som den ansættelse, hvor personen i en måned har højest registreret løn. Personens øvrige ansættelser i den givne måned defineres som bibeskæftigelse. Endvidere er der knyttet demografiske og geografiske oplysninger på registret.

4.4 Statistikbanken

Grønlands Statistikbank, der findes på adressen *bank.stat.gl*, indeholder detaljerede tabeller vedr. beskæftigelsen. Her er det muligt at skræddersy egne opgørelser over beskæftigelsen. Alle tabeller og figurer i kapitel 2 er dannet på baggrund af udtræk fra disse matricer. Kildehenvisning er angivet under hver tabel og figur.

4.5 Fejlkilder

Registrene, som udgør det datamæssige grundlag for beskæftigelsesstatistikken, er dannet ud fra store mængder administrative data. Af den grund foreligger der naturligvis en række potentielle fejlkilder. De væsentligste af disse fejlkilder præsenteres herunder.

Beskæftigelsesstatistikken bygger på data om arbejdsgivernes månedlige indberetning af løn m.m. Selve beskæftigelsesstatistikken hænger derfor uløseligt sammen med kvaliteten i de månedlige indberetninger. Praksis for periodisering af lønningerne i den enkelte virksomhed er således af afgørende betydning for det endelige beskæftigelsesregister, og udgør af samme grund i betydelig usikkerhedsfaktor for kvaliteten af det endelige register.

Som beskrevet i afsnit 4.2 om datavalidering er der stor bevågenhed omkring denne problematik i tilblivelsen af det endelige register. Som noget særligt bruges der en del ressourcer på at identificere ekstraordinære enkeltudbetalinger, som vedrører beskæftigelse i en flermåneders periode, så som feriepenge og særlige bonusordninger.

På grund af størrelsen og kompleksiteten af datamaterialet må det alt andet lige forventes, at en vis del af disse ekstraordinære udbetalinger ikke lader sig identificere og følgelig må anses som en fejlkilde. Denne type fejlkilder har utvivlsomt størst indvirkning på opgørelserne af månedsløn, mens det skønnes, at problematikken ikke har den store betydning for kvaliteten af selve beskæftigelsesopgørelsen.

For lønningerne vurderes fejlene at have størst betydning for december, hvor feriepenge typisk registreres. Derfor kan månedslønnen for december – og dermed for fjerde kvartal – være overvurderet. De tilsvarende tal for de andre kvartaler vil i så fald være undervurderede. Derfor bør sammenligninger af kvartalstal for gennemsnitlige månedslønninger foretages med en vis varsomhed.

En lignende problematik gør sig gældende vedr. registrering af indkomsterstøttende offentlige ydelser, der i datavalideringen anvendes til – residualt – at udlede beskæftigelsesrelaterede kommunale udbetalinger. Udbetaling af indkomsterstøttende ydelser kan ikke nødvendigvis henføres til selve registreringsmånederne. Eksempelvis kan de reelle udbetalinger for flere måneder ligge under samme registrering i det administrative register. På trods af en omhyggelig datavalidering, udgør udbetalingen af indkomsterstøttende offentlige ydelser således fortsat en potentiel fejlkilde.

Til og med 2013 blev løn for indhandlende fangere og fiskere opgjort brutto. Det vil sige, at indhandlingsbeløbet blev sidestillet med løn. Opgørelser af månedsløn for denne gruppe er derfor overvurderet før 2014. Den ændrede procedure fra 2014 har medført mere retvisende lønopgørelser for fiskere og fangere, hvilket dog samtidig må betragtes som et mindre databrud. Analyser af lønudviklingen over tid skal derfor foretages med en vis varsomhed – i særdeleshed indenfor branchen *Fiskeri og fiskerirelateret industri og handel*, men også indenfor demografiske og geografiske undergrupper, hvor en relativ stor andel er indhandlende fangere og fiskere. Procedureændringen skønnes derimod ikke at have væsentlig betydning for opgørelserne over beskæftigede personer i gruppen.

Der er en vis usikkerhed forbundet med den imputerede beskæftigelse. Idet selvangivelserne – og derved indkomstregistret – er årsopgjort, er det ikke muligt ud fra disse data at periodisere den imputerede beskæftigelse. En person kan på få måneder optjene en relativ høj årsløn, der indikerer, at vedkommende har været i beskæftigelse alle 12 måneder i det pågældende år. Omvendt kan en person også være løst beskæftiget i alle 12 måneder. Men hvis indkomsten herfra er tilstrækkelig beskeden, fanges den imidlertid ikke i imputeringen.

Grundet manglende detaljeringsgrad i data fra dansk-registrerede arbejdsgivere før 2015 skønnes beskæftigelsen i *Offentlig forvaltning og service* at være undervurderet med op mod 500 personer i gennemsnit pr. måned i 2014 og tidligere, jf. afsnit 4.2.2. Idet denne beskæftigelse før 2015 er placeret under *Uoplyst*, påvirker dette forhold imidlertid ikke opgørelser over den samlede beskæftigelse.

Beskæftigelsesstatistikken brancheopdeles på baggrund af arbejdsgiverens registrerede branche i henhold til Det Centrale Virksomhedsregister (CVR). Nøjagtigheden i den branchefordelte beskæftigelse afhænger således af, hvor præcist de enkelte virksomheder er branchelanceret i CVR. Som udgangspunkt anses CVR for retvisende. Metoden har dog visse begrænsninger, særligt i de tilfælde, hvor en virksomhed har flere forskelligartede aktiviteter, der reelt set burde fordeles på forskellige brancher. Denne fejlkilde er imidlertid forsøgt begrænset ved at gå fra den stringente brancheinddeling i CVR til den modificerede brancheopgørelse, hvor der tildeles et nyt hovederhverv på baggrund af virksomhedens primære aktivitet, jf. kildebeskrivelsen i kapitel 3.

De største offentlige arbejdsgivere; selvstyret og kommunerne dækker over en lang række forskellige arbejdsfelter såsom undervisning, sundhedsvæsen og administration. Som lønudbetalende arbejdsgivere optræder det offentlige dog kun som én arbejdsgiver, hvorfor beskæftigelsen indenfor hver enkelt af disse enheder ikke – med det anvendte datagrundlag – kan branchefordeles efter aktivitet. Al beskæftigelse fra disse arbejdsgivere er derfor klassificeret som *Offentlig forvaltning og service*. For udspecificering af beskæftigelsen i den offentlige sektor henvises til Grønlands Statistiks seneste udgivelse af statistikken over *Offentlige ansatte*. Statistikken over offentligt ansatte dannes imidlertid direkte ud fra det offentlige lønsystem, og er således ikke umiddelbart sammenlignelig med beskæftigelsesstatistikken.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Lene Baunbæk

E-mail: LEBA@stat.gl

Arbejdsmarked

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

